

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

chrijft in te Tongeren
Mr V. COLLEE, uit-
er en eigenaar van dit
d.

XLII. — **POSTRIJDER** ver-
ijnt 's dinsdags, 's don-
dags en 's zaterdags.

enne, toezendingen van brie-
n, geld of aankondigin-
expres, moeten franco
daan worden aan den
gever Groote-Markt,
37-39, Tongeren.

Abonnement:

3 maal per week 6 fr. 's jaars.
2 » » 5 fr. »
1 » » 4 fr. »

Een blad afzonderlijk 10
centiem.

De abonnementen zijn
vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 cen-
tiemen per drukregel.

Reclamen, vermissen en
andere artikels, vóór aan of
binnen in het blad: 1 frank
den drukregel.

TONGEREN, DEN 11^e APRIL 1905.

1. SADS- en PROVINCIE NIEUWS.

ardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG
13 APRIL.

BORGLOON. — Donderdag avond, omstreeks
11 uren, is er brand ontstaan in het huis
woond door C. Cox, verwer en herbergier,
in de Tongersche poort.

Veel volk was er seffens, alsook eene brand-
pomp, doch er was gebrek aan water.

Men heeft het huis er nevens bijna geheel
oeten afbreken, om den brand tegen te hou-
den.

Kleederen, meubelen, bijna alles is van Cox
de vlammen gebleven.

Er bestaat verzekering.

BIJSEN. — EEN SCHAT GEVONDEN. — Bij
rebus Berx-Horens is men aan het bouwen
3 ver grooten der woning. Hiervoor moest op
keere gedeelten van de huisplaats grond weg-
gevoerd worden. De zoon van Berx was hier-
over bezig aan het laden van dezen grond op
e kar, toen hij eensklaps een pot tusschen de
arde zag te voorschijn komen. Nieuwsgierig
onderzocht hij den pot en sloeg hem kapot met
sijn schop. Een groot getal zilveren munstuk-
ken kwamen nu te voorschijn welke hij zich
haast bijeen te rapen en naar zijne verbaasde
susters te dragen. De inhoud van den pot
bestond uit hondert acht en vijfzig zilveren
munstukken uit de jaren 1620 tot 1670.

Ziedaar een geluk dat men niet altijd bij het
pouwen te gekomt!

MOPERTINGEN. — De werken onzer nieuwe
kapel zijn reeds uitgegeven en gaan goed
voort. Zij zal den naam dragen van kapel
van het H. Hart van Jesus en zal tevens ter
verering der H. H. Oerlucus en Gerardus
Majella worden opgesteld. Te oordeelen naar
het plan, architect opgemak is door den heer
Martens, architect te Stevoort, kunnen wij
mededeelen, dat dit gebouw, in Romaanschen
stijl, een schoon geheel zal maken.

Het plaafond zal in zandsteen gewelfd worden
eveneens als het koor; de zijmuren zullen in
lijngeslepen steenen vervaardigd worden.

De uitvoering der werken is toevertrouwd
aan den H. Léon Swennen. Wij kunnen dus
verzekerd zijn dat zij aan de verwachtingen der
inwoners en van den Eerw. Heer Pastoor
zullen beantwoorden, welke door hunne giften
de uitvoering hebben mogelijk gemaakt.

RUCKELINGEN O/J. — Het duivenspel is
herbegenen. Verleden zondag werden 24 kor-
ven op Amspin gezonden.

ALKEN. — Ten gevolge van de werkstaking
der glasfabrieken gaan de werken aan het
Retraitenhuis niet voort; er zijn geene ruit-
ten te krijgen om het huis te sluiten.

DIEPENBEEK. — Een treurig ongeluk heeft
alhier groote ontroering verwekt onder de
bewoners. Twee knapen, 11 en 9 jaar oud,
hadden bij het verlaten der school twist gekre-
gen met elkander en werden handgemeen. On-
zeker oogenblik moet een van beiden eene
hevige slag gekregen hebben, welke hem deed
ineenzinken, om niet meer op te staan. De dood
was oogenblikkelijk. Men begrijpt de droefheid
der ouders bij het vernemen van dit hartver-
scheurend ongeluk.

HASSELT. — LIMBURG IN DE TENTOONSTEL-
LING VAN LUK. — Zoo het schijnt, zal Limburg
dellig vertegenwoordigd zijn in de tentoonstel-
ling van Luik. Bijna al onze voornaamste nje-
raars zullen er aan deelnemen; van eenen
anderen kant, zullen de zoo bloeiende Limbur-
sche maatschappelijke werken hunne waak-
zaamheden in de tentoonstelling bekend maken
door kaarten, diagraams en stukken van allen.

Men zal zich te Luik kunnen overtuigen van
den bijna ongelooftijken vooruitgang die op
korte jaren, in Limburg verwezenlijkt is gewor-
den, dank aan den geest van vereeniging.

De beschermingscomiteeten der werkmans-
woningen zijn bezig met de portretten in licht-
teekening te maken van de meest eigenaardige
huizen uit den ouden tijd, en van de beste
modellen van hedendaagsche werkmanswoni-
ngen; deze verzamelingen van lichttekeningen
zullen ongetwijfeld veel beziens hebben in de
tentoonstelling.

SICHEN. — HET ANTEDILUVIAASCH BEEST. —
Over eene weken hebben wij gemeld dat, te
Sichen, overblijfsels geworden zijn van een
groot dier. Die overblijfsels zijn gekocht wor-
den door het museum van natuurkunde, te
Brussel: zoo het schijnt is het gevonden beest
geen mososturus, zoals men eerst gemeend
had, maar eene kolossale schildpad.

EYSDEN. — EENZELVIGHEID. — Het lijkt, dat
men verleden Maandag uit de Maas opgehaald
heeft, is herkend geworden voor dat van den
genaamden Jacob Elias, woonachtig in de Mon-

tagne St-Walburgstraat. De ongelukkige had
in Januari L. 1. zijne vrouw verloren; sinds dien
was hij gedurig somber en scheen niet goed
meer bij zijn verstand te zijn. Den 13^e Maart
verliet hij zijne twee kleine kinderen, en men
zag hem niet meer terug.

BINNENLAND.

Men meldt uit Luik: **Zaterdag nacht hebben domme kwaaddoe-
ners kasseisteen geworpen op de standbeel-
den der Leopoldsbrug: deze kunststukken wer-
den erg beschadigd.**

— **BOTSING.** — Verleden zaterdag, rond 12 ure
's middags botste de automobiel van M. H., die
uit de Dothestraat kwam en een tram tegen-
aan: een rad van het motorrijtuig werd
gansch verworpen en het voorste deel des
trams min of meer beschadigd.

— **INZEGENING.** — Maandag is de voorloopige
kerk van Koekelberg ingezegend door Mgr de
aartsbisschop van Mechelen.

Monseigneur werd ontvangen door pater De
Louche. M. Dallemagne wenschte Mgr Goossens
welkom. De nieuwe pastoor, de eerw. heer De
Vriendt, werd na de inzegening der voorloopige
kerk, aangesteld.

— **MOORDPOGING TE BRUSSEL.** — De blikslager
Jozef Ruythoven, wonende Zwaardstraat, heeft
vrijdag avond verscheidene revolverschoten
gelost op zijne vrouw, van wie hij gescheiden
leeft. De vrouw werd gelukkig niet getroffen
en de moordenaar werd onmiddelijk vastge-
grepen en ontwapend.

Ruythoven heeft aan den politiecommissaris
verklaard dat hij den revolver pas eenige
oogenblikken te voren gekocht had en dat hij
zoo herbeginnen, zoohaast hij zou in vrijheid
zijn is opgesloten.

— **MUNWERKERS IN WERKSTAKING.** — In de
streek rond Charleroi is in vier koolputten het
werk stilgelegd. Drie duizend werklieden wei-
gerden zaterdag morgen aan den arbeid te
gaan. Het bestuur der mijnen had geëischt
dat de werklieden zooveel kolon zouden boven
halen als vroeger voor de vroegere werkstaking.
De mijnwerkers legden daarop het werk stil.

— **DE RAZERNIJ IN HENEGOUWEN.** — Sedert
eenigen tijd heeft men talrijke gevallen van
razernij in Henegouwen vastgesteld en zelfs te
Auvelais, in de provincie Namen. Nu echter is
er vermindering.

Te beginnen van de maand Januari heeft
men reeds 27 koppen van honden naar het ge-
sticht Pasteur te Brussel gezonden om onder-
zocht te worden.

In het zelfde gesticht zijn niet minder dan 20
personen tegelijk verpleegd. Ileden telt men er
nog zes.

— **MOORDPOGING TE GROS-FAYS.** — Terwijl
mad. wed. Jacques op den drempel harer wo-
ning stond, heelt een onbekende een gewe-
schot naar de vrouw gelost; de vrouw kreeg
de loofkorrels in het aangezicht.

Daar het reeds duister werd, heeft de vrouw
den dader niet gezien. Het schot moet van zeer
ver gelost en de dader een behendig schutter
zijn. Men veronderstelt dat hij uit wraak moet
gehandeld hebben. Er wegen zware vermoedens
op eenen persoon van Gros-Fays, met wien de
vrouw vroeger moeilijkheden heeft gehad.

Het parket van Dinant is ter plaats geweest.

— **EEN KIND VAN KOUDE GESTORVEN.** — Bij het
verlaten der school te Wuestwezel waren
eenige kinderen op straat blijven spelen. Twee
gebroertjes, 5 en 8 jaar oud, zijn, men weet
niet hoe, hunne makkertjes kwijt geraakt en
verloren gelopen.

Men ziet ziende terugkeeren, gingen hunne
ouders, geholpen door den veldwachter en de
gendarmen, op zoek, 's Anderendaags 's mor-
gens, om 6 uren, vonden landbouwers het oud-
ste knaapje doornat en bibberend van de koude
op den weg naar Brecht. Men vroeg het knaapje
waar zijn broertje was, doch het arme kind, dat
slechts moeilijk spreken kan, kon zich niet doen
verstaan. Eenige oogenblikken later vond men
het jongste kind achter eene houtmijt versche-
len zittend. Zijne ledematen waren stijf en het
ongeluklijk wichte had reeds opgehouden te
leven. De droefheid der ouders is onbeschrijf-
lijk.

— **SCHRIKKELIJK ONGELUK.** — In eene fabriek
van scheikundige voortbrengselen te Ruisbroek
waren vijf werklieden bezig aan het kuischen
van een ketel. Eensklaps voelden zij zich on-
passelijk ten gevolge der uitwasemingen van
slechte gassen.

De werklieden haastten zich om uit den ketel
te geraken, doch, buiten gekomen, vielen zij
bevestigd neder.

Ondanks de beste zorgen is een der werklieden
overleden. De toestand der andere werklieden
blijft zeer gevaarlijk.

— **MOORDPOGING TE CHARLEROI.** — Zaterdag
avond hadden de mijnwerkers Kirbarg en Leo
Lefebre, van Anzin, ruzie gehad in hun loge-
ment. Eenigen tijd nadien ging Lefebre slapen.
Kirbarg nam zijnen revolver en schoot driemaal
in de richting van Lefebre. Deze werd in de

linkerzijde en in den rechterarm getroffen. De
derde kogel vloog boven zijn hoofd. Kirbarg is
aangehouden. De toestand van den getroffen is
voldoende.

BUITENLAND

Engeland.

EENE NIEUWE NAAMMACHIEN. — Uit Londen
wordt gemeld dat de heer Denis Flanagan,
ingenieur te Tipperary, in Ierland, een nieuw
naammachien heeft uitgevonden die geroepen
schijnt om eene gansche omwenteling in deze
nijverheid te verwekken.

Het nieuw toestel is nisterst eenvoudig van
maaksel en 't raderwerk der machienen wordt
nuttelos.

De nieuwe machien kost dan ook maar enkele
franken.

Spanje.

**INSTORTING VAN EEN WATERVERGAARDAK TE
MADRID.** — **Honderden slachtoffers.**

Het is zaterdag, rond 7 ure 's morgens, dat
een vreeslijk gerucht de verslagenheid wierp
onder de inwoners. Ieder liep op straat om zich
rekening te geven van wat er gebeurde. Men
meende dat het een luchtstoen was, welke ont-
plofte. Wanneer men de vreeslijke waarheid
wist, snelde het publiek naar den waterver-
gaarbak.

Het is onmogelijk de wanhoop te beschrijven
van dezen die een vader, broeders, zonen had-
den gebruikt aan de werken. De smart maakte
de vrouwen woedend. De mannen weenden,
rukten zich in hunne onmacht, de haren uit.
Dezen welke toesnelen om hulp te bieden aan
de slachtoffers waren zoo talrijk en gejaagd,
dat het noodzakelijk was een zeer strengen
orde dienst in te richten. De vrouwen in talrijke
groepen, dragende zwarte vlaggen, doortrok-
ken de straten om de handelaars tot sluiten te
dwingen en daarna begaven zij zich voor het
paleis van het voorzitterschap van den raad.

Tien geredden zinneloos geworden.

De reddingswerken werden zeer langzaam
voortgezet, uit hoolde der uiterste moeijelijkheid
om in het pijn te dringen. De troepen bevonden
zich ter plaats. Ploegen van 200 soldaten losten
elkander af om opzoekingen te doen. Onder de
slachtoffers die werden gered, zijn er tien zin-
nelos geworden.

Een jongeling, werkend aan de redding,
haalde het lichaam zijns vaders op en viel in
bezwijming. Hetzelfde gebeurde voor een an-
der, die zijn broeder vond. Een kind, het lijkt
bemerkend van zijn broeder, werd er zinneloos.

Het aantal slachtoffers is nog niet juist gekend.

De koning op het toneel der ramp.

Toer de koning op de plaats der ramp aan-
kwam, beantwoordde hij de vivats, met de
woorden: « Deze die hier begraven zijn, moeten
leven. Houde u gauw bezig met hunne red-
ding. » Alfons XIII bleef lang voor den inge-
storten vergaarbak. Dan ging hij ook naar de
hospitallen de gekwetsten bezoeken, sprak ze
toe en beval ze den geneesheeren aan.

De laatste inlichtingen luiden dat er 435 per-
sonen werkten op het oogenblik der ramp.
Onder den lagen weg lagen er 235 die men allen
als dood mag aanzien.

Hoe de ramp gebeurde.

De werken, welke instortten, vormden een
der beuken van den derden waterreservoir van
het kanaal Isabella II. Zij hadden eene opper-
vlakte van 20.000 vierkante meters. Smids den
donderdag deed men weerstandsproefnemingen
met eene aardlaag van 80 centimeter dikte.
Beze vrucht veroorzaakte eene ophooping in de
onderverdiepingen, wat den val van een deel
van het gebouw verwekte. De gewelven waren
in beton gebouwd, evenals de pijlers. De eerste
instorting veroorzaakte dat al de pijlers door-
plooiden; dan volgde eene algemeene inzakkung.

De dagbladen schrijven dat de ramp niet
alleen werd voorzien door de werklieden, maar
ook door de ingenieurs.

Men haalt aan dat de slechte toestand der
fondamenten, waarop de reservoir was gebouwd,
eertijds ter kamer reeds levendige
kritiek verwekte.

De ondervragde werklieden verklaarden dat
men hen verplichtte te rap te bouwen en dat
de materialen te slecht waren, zoodat eene ramp
werd voorzien.

De ministerraad besloot eene onderzoeks-
commissie aan te stellen om de oorzaken der
ramp op te zoeken en de verantwoordelijkheid
vast te stellen.

De begrafenis der slachtoffers.

Het gouvernement zal de onkosten der begrafenis-
plichtigheden dragen. De rouw zal worden
geleid door den minister van landbouw, den
gouverneur en den meier.

Het werkvolk verplichtte zaterdag avond al
de schouwburgbestuurders te sluiten.

Inzamelingen.

Groepen studenten en werklieden doorloopen
de stad, met zwarte strikken aan den arm, om
geld in te zamelen voor de slachtoffers en hunne
familien. De giften stroomden toe.

Het getal slachtoffers.
Het juiste getal kan nog niet opgegeven wor-

den, omdat men nog de lijst niet heeft van de
personeel dat op het oogenblik der ramp aan
het werk was. Men zegt dat er nog 70 werklieden
ontbreken.

Betoogingen.

De gouverneur had de openbare rouwbetooging
verboden, door de werklieden ontworpen.
Hij zou met de afvaardigingen der werklieden
den tocht dezer betooging vaststellen.

5000 werklieden, voorafgegaan van zwarte
vlaggen hielden niettemin eene betooging nabij
de plaats der ramp. De politie nam de vlaggen
af, waarop de werklieden met steen wierpen.
Verscheidene burgers en agenten zijn gekwetst.

Indië.

DE AARDBEVING. — Er komen nu lang-
merhand wat meer berichten over de aardbe-
ving in Indië. De beweging van den grond
schijnt ontstaan te zijn in 't Oosten van de pro-
vincie Kashmir, te Lahore of Spite. De hevigeste
shock werd gevoeld te Dharmasah.

Te Musoore zijn vijf inlanders gedood en een
is van schrik gestorven. Men vreesst echter dat
nog vele gekwetsten zullen sterven.

Uit Calcutta wordt gezend: **Onder de dooden bevindt zich een kapitein
van het 7^e Goorkhas. Onder de gekwetsten een
kolonel, een kapitein, een luitenant, een post-
bestuur, en een algemeen inspecteur van het
postwezen.**

Van alle kanten zenden de militaire over-
heden hulp. Er worden geneesheeren, zieken-
diensters, geneesmiddelen, eetwaren, enz. ge-
zonden. De genie gaat op weg om al de bruggen
te herstellen.

Ook de telegraaf wordt met spoed hersteld.
Van alle kanten komen tijdingen, die bewijzen
dat de schade zeer groot is. In sommige dorpen
is geen enkel huis recht gebleven.

Niets om zich te beschutten, niets om zich te
voeden. Te Palampur, onder andere, zijn zelfs
de gouvernementsgebouwen ingestort, hoe
sterk deze ook gehouwd waren. Men zegt dat er
op sommige plaatsen nog mannen en vrouwen
onder de puinen liggen.

Een hier ontvangen telegram meldt dat er
7 Europeesche kinderen en 140 soldaten, meest
Goorkhas, gedood zijn in de aardbeving te
Dharmasah en dat 71 andere Goorkhas dood
zijn. 't Schijnt dat dit groot getal slachtoffers
onder de soldaten, het gevolg is van het instor-
ten eener steenen kazerne.

Calcutta, 3 April. — Buiten de lijst der
slachtoffers van Dharmasah valt, schat men op
20 a 30 % de indische bevolking, gedood in
de omliggende dorpen.

Reeds preekt men van 400 Goorkhas, die ge-
dood zouden zijn te Dharmasah.

Een correspondent van de « Exchange » sendt
uit Lahore, dat te Dharmasah acht tienden van
de 6200 bewoners zijn omgekomen. De regeer-
ing heeft naar die plaats eene sterke hulko-
lonne gezonden, met geneesheeren en ver-
pleegsters.

De « N. R. C. » vermeldt uit Londen:

Er zijn andere berichten over de aardbeving
in het noorden van Indië. Te Kangra zijn drie
Engelsche zendelingen omgekomen. De stad is
grootendeels verwoest; ook het dal van Kangra
is geteisterd. In Pilampur, Siatkot, Dhairous en
andere steden zijn weinig huizen recht gebleven.
Het getal slachtoffers klimt steeds. Ambtelijke
tijdingen blijven intusschen uit, hetgeen voor-
naamelijk aan de verbreking van het telegraf-
sche verkeer toegescreven moet worden. In
Lahore klaagt men echter sterk over de ge-
heimzinnigheid der politie, hetgeen natuurlijk
de paniek nog verergert. De pers staft met de
politie op gespannen voet. De politie zegt
strenge bevelen te hebben de bladen geene in-
lichtingen te geven.

— **NIEUWE AARDBEVINGEN.** — Uit Kingstou.

St-Vincent, wordt gemeld, dat de aardbevingen
voortduren op de eilanden St-Christoph, Domi-
nique, Antigua en Guadeloupe. De hevige hitte
die daar heerscht vermeerdert de onrust. De
Sourfière rookt en rommelt voor de eerste
maal sedert de ramp van 1902.

OORLOG

TUSCHEN

RUSLAND EN JAPAN

De Oostzeevloot in de Chinese watersen

Singapore, 9 April. — Ten half 3 signaleert
men de Oostzeevloot op 7 mijlen in zee voor
Singapore. Al de schepen 'stodden vette kolen,
wier kook zichtbaar was op verscheidene mijlen
afstand. De aanblik dezer oorlogschepen, slo-
mend in rijen van vier, was indrukwekkend. Zij
stoomden met eene snelheid van 8 knoopen in
't uur en hun voorrijtucht duurde nagenoeg
een uur. Het eskader bestond uit 6 slagschepen,
9 kruisers, 8 torpedojagers, 3 gepantserde kruise-
rs, 3 schepen der vrijwillige vloot, 1 kolon-
schip, 1 transportschip en 1 hospitaalschip.
In de stad heerscht groote opschudding.

En zeer laag in de buurt van Singapore is zeer
goed mogelijk en de ontroering blijft voort-
duren.